

Sitä kuusta kuuleminen...

Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y.
numero 53

Mellersta Esbo Småfastighetsförening r.f.
1/2023

Juhlavuosi 1963-2023

Lehtemme nimi on alkuosa sananlaskusta:

”Sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto.”

eller på svenska:

”Lyssna till den granens sus, vid vars rot ditt bo är fäst.”

Tällä sananlaskulla haluamme kunnioittaa perinteitä ja meitä pientaloasujia ympäröivää luontoa. Toisaalta yhdistyksemme katsoo kuitenkin rohkeasti alueemme kehittyvään ja muuttuvaan tulevaisuuteen ja pyrimme yhdessä etsimään siihen kulloinkin parhaiten sopivat ratkaisut. Kannustamme jäsenistöämme osallistumaan tähän työhön aktiivisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan palsta.....	3
Onnistumme yhdessä	5
Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys 60 vuotta	6
150 vuotta kunnallista koulumaailmaa Espoossa	9
Koti Kaupunginkalliossa, osa 4	11
Espoon yleiskaava 2060 etenee	13
Espoon Muuralassa vastustetaan uutta Kehä III:n linjausta	16
Villa Breidablick	18
Kaavoituskatsaus	20
Yrittävä Espoo Perinneseuran teemana vuonna 2023	22
Kesätyöntekijöiden aika on taas pian!	22
Juhlien järjestäjän muistio	24
Mikä ihmeen kaupunkirata?	26
Nelimahainen jäteastia	28
Etsimme valokuvia Espoon keskuksen alueelta	28
Metalli uusiokäyttöön	29
Parviälyä Saarnilaaksossa	30
Veijarinkulma - Skojarhörnet	33
Fetan kuulumisia	34
Luottamushenkilöt	36

26. vuosikerta	ISSN 1459-1073
Painopaikka	Pekan Pikapaino Oy, Träskändan puistotie 1, 02940 Espoo
Jakelu	Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y: n jäsenille
Toimituskunta	Johannes Hämeri, Johanna Issakainen, Ritva Koivukoski, Merja Mäkelä, Marja-Liisa Pahalahti, Jan-Olof Stengård, Eeva Vainio, Laura Wickström, taitto Seija Kotipalo
Päätoimittaja	Ann-Christin Lintula

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Hyvä lukija,

Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys ry – Mellersta Esbo Småfastighetsförening rf viettää tänä vuonna 60-vuotisjuhliaan. Vuonna 1963 Espoon asukasluku oli 65 000. Kevättalvella alueen asukkaita koontui kokoukseen. Heidän mielestään oli tarpeen perustaa yhdistys ja tarkoituksena oli huomioida ne vaatimukset, jotka uusi Espoon kauppala tulisi asettamaan kiinteistön- ja tontinomistajille, jottei rasitukset kasvaisi suhteettoman suuriksi. 21.5.1963 kokoonnuttii uuteen kokoukseen Lagstadin kansakoululle, jossa paikalla oli 130 henkilöä ja myös pari asiantuntijaa Kiinteistöliitosta. 18.11.1963 pidettiin perustamiskokous Espoon palokunnan talolla. Vuosikertomuksessa vuodelta 1965 kerrottiin yhdistyksen valppaasti tarkkaillen Espoon kauppalan asemakaava-, tienrakennus-, keskusta- sekä vesi- ja viemäröintisuunnitelmien nykytilannetta. Vuonna 1969 kesävesi oli ajankohtainen. Kaivoissa oli huonosti vettä varsinkin ke-

säaikaan ja kesäveden saanti oli todella mahtava asia. Kaavoitussuunnitelmien seuranta ja niihin reagoiminen on ollut erityisen tärkeää kaikkina vuosina.

Espoolaistentalo

Kuten me kaikki tiedämme, kaupungintalo purettiin viime syksynä ja taloa korvaamaan suunnitellaan Espoolaisentaloa. Sen tarkoitus on palvella kaupungin hallinnon lisäksi myös kaupunkilaisia ja toimia kohtaamispaikkana. Arkkitehtuurikilpailun jatkoon valittiin neljä ehdokastyötä: Kohtaamisia, Konttapunkti, Lehteri ja Virta. Asukkaat saivat kommentoida ehdotuksia maaliskuun loppuun mennessä. Ehdokas Kohtaamisia sai eniten asukaskommentteja ja siitä pidettiin eniten. Huomionarvoista oli puun runsas käyttö, kauniita muotoja sisätiloissa, ekologisuus ja uusiutuvien materiaalien käyttö. Alueelle tulee myös valmistamaan uutta asuinrakentamista lähes 600 asukkaalle, päivittäistavara-

Kansi: Rakkausmänty Kaupunginkalliolla, Kärlekstallen på Stadsberget. Postikortti vuodelta 1911.

Kuvan keskellä näkyy Villa Breidablick (sittemmin kunnantalo) ja Espoon tuomiokirkko. Rakkausmänty kasvoi Kiltakallion korkeimmalla paikalla Kiltakujan ja Terveyskujan kohdalla. Terveyskujan jatkeena on Rakkaudenpolku, joka kaikesta päätellen on saanut nimensä Rakkausmännystä. Nuoret parit tapasivat kaivertaa nimikirjaimensa mäntyyn. (Katso tarkempi artikkeli tässä lehdessä) Esbo hembygdsförening/EKM

kauppa ja muita liiketiloja.

Kesäkuussa on tarkoitus julkistaa voittaja, jonka jälkeen käynnistetään hanke-suunnittelu ja asemakaavamuutos. Tämä vaihe kestää noin kaksi vuotta ja hanke-suunnitelman hyväksyy valtuusto. Tavoiteaika rakennuksen valmistumiselle on loppuvuodesta 2028.

Kesä on täällä! Kouluissa on laulettu suvi-
virsi, koululaiset ovat innoissaan tulevas-
ta kesälomastaan. Juuri lakitetut ylioppi-
laat hakevat opiskelupaikkoja tai kenties
pitävät väli vuoden ja monella on edes-
sään varusmiespalvelus. Muista naut-

Bästa läsare,

Vi har glädjen att åter igen dela ut vår medlemstidning. Detta år firar föreningen sitt 60-årsjubileum. Det kommer vi att fira lördag 2.9 under eftermiddagen i Lagstad hembygdsgård. Närmare information om festen kommer i augusti.

1960-talet var förändringarnas tid, invånarantalet i kommunen hade ökat och utgjorde 65 000 och många nya hus hade byggts. Esbo blev köping 1963 och man var orolig över vilka krav på invånarna, i synnerhet på dem som bodde i småhus, skulle ställas. Då man studerar historiken och årsberättelser är det saker som i dag anses som självklara som invånarna då kämpade för. Till allra först var det kommunaltekniken, vatten och avlopp, vägnas skick och vägbelysning. Längre fram i tidningen kan du läsa om invånarnas motstånd till en ny sträckning av Ring trean. Jag skulle inte sitta här vid min dator om vägen hade förverkligats såsom den planerades!

tia kesästä! Usein on melko pitkä tehtävistä kesän varalle, varsinkin jos asut omakoti- tai erillistalossa. Terasseja pitää huoltaa, ikkunoita maalata, istuttaa joitain uutta, leikata nurmikkoo jne. Muista, että voit kahden viikon aikana pyytää itsellesi nuorta innokasta työntekijää avukseksi. Yhdistyksellä on nyt jo kolmantena vuotena kaksi kesätyöntekijää. Toivotan sinulle oikein mukavaa kesää ja tapaamisiin syyskuussa juhlistamme!

Ann-Christin Lintula
puheenjohtaja

Mycket har skett och gjorts under dessa sextio år, men utan invånarnas medverkan och åsikter hade mycket blivit ogjort. Medlemmarna är viktiga, utan er hade föreningen inte längre funnits. Det har varit mycket glädjande att under de senaste åren kunna notera att antalet medlemmar har något ökat.

En hel del stadsplaner är aktuella. Esbornas hus är under planering och det vinnande förslaget i arkitekttävlingen kommer att avgöras i juni. Sen blir det en hel del planeringsarbete med ändring i stadsplanen innan det nya huset står klart, uppskattningsvis 2028.

Sommaren står för dörren och vi får njuta av grönska, blommor, fräska grönsaker och bär. Jag önskar dig en skön sommar och välkommen på vår 60-årsfest 2.9.

Ann-Christin Lintula
ordförande

ONNISTUMME YHDESSÄ

Onnea 60-vuotias Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys!

Olen usein todennut, että meidän parhaat voimavaramme ovat asukkaat, yhteisöt ja yritykset. Espoossa ollaan aktiivisia ja omatoimisia huolehtien itsestä, läheisistä ja lähiympäristöstä, mutta kukaan ei jää tukea vaille, mikäli voimat eivät riitä.

Viime vuosina tämä näkemys on joutunut todelliseen testiin ja meitä on koeteltu monenlaisin isoin haastein. Me olemme pärjänneet. Me olemme näytäneet sen, että yhteisössä on voimaa ja että espoolaiset ryhtyvät aktiivisesti toimeen toisten auttamiseksi. Koronan jälkeä korjataan vielä pitkään, Ukrainassa sota ei ole vielä ohi. Yhteisöllisyyttä ja yhdessä tekemistä tarvitaan.

Yhteisöllisyyttä tarvitaan myös omassa lähiympäristössä.

Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys ry:n tavoitteena on toimia asukkaiden yhdysiteenä ja yhteisten etujen valvojana ja se on koko historiansa ajan tehnyt työtä oman alueensa hyväksi. Keski-Espoon alueella on oltu aktiivisia ja omatoimisia sekä huolehdittu itsestä, läheisistä ja lähiympäristöstä.

Yksi isoista tulevaisuuden haasteista on asukkaiden osallisuuden vahvistaminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Myös nämä ovat haasteita, joita ratkaistaan parhaiten yhteistyössä. Asukkaiden omaa toimintaa tarvitaan ja erityisen merkityksellistä se on nyt, kun olemme eläneet monella tavalla poikkeuksellisia

Espoon kaupunki / Olli Urpela

aikoja. Rakentavat kohtaamiset ja dialogi vievät asioita eteenpäin.

Yksi asukas-yhdistysten keskeisistä tehtävistä on alueen paikallishistorian ja -tuntemuksen säilyttäminen ja ylläpitäminen. Paikallinen yhteishenki ja sen vahvistuminen edellyttää sitä, että toisaalta on kosketuspintaa menneeseen ja toisaalta sitä, että uudet asukkaat tuntevat olevansa tervetulleita mukaan. Keski-Espoon alueella voimakkaasti kehittynyt Espoon aseman seutu on konkreettinen esimerkki siitä, miten tärkeää on saada historia ja tulevaisuus kohtaan.

Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys ry on tehnyt jo 60 vuoden ajan valtavan tärkeää työtä. Toivon tälle työlle menestystä jatkossa.

Lämpimät onnittelut ja suuret kiitokset arvokkaasta työstänne.

Jukka Mäkelä
Kaupunginjohtaja

KESKI-ESPOON PIENKIINTEISTÖYHDISTYS 60-VUOTTA – RAKKAUDESTA KOTISEUTUUN

Yhdistyksemme täyttää tänä vuonna 60 vuotta. Yhdistyksen pitkällä taipaleella on tarvittu valtava määrä innostusta ja kiinnostusta kotiseutuun ja lukuisia vapaaehtoisia aktiivisia toimijoita.

Yhdistyksen nykyisessä hallituksessa on mukana kolme pitkän linjan ahkeriojaa: puheenjohtaja Ann-Christin ”Anki” Lintula, varapuheenjohtaja Eeva ”Mame” Vainio ja jäsenrekisterin ylläpitäjä ja jakeluvastaava Jan-Olof Stengård.

Eeva ”Mame” Vainio muutti Kaupunginkallioon 80-luvulla. Jo uutta kotia remontoidessa naapurit kertoivat, että ”on ollut tapana kuulua Pienkiinteistöyhdistykseen” ja niinpä Vainion perhekin liittyi. Mame värvättiin yhdistyksen hallitukseen 1995 sanomalla, että ei siellä mitään tarte tehdä. Tämä ei ihan pitänyt paikkaansa, sillä joka kevät Mame on ollut alueen siivoustalkoita järjestämässä ja 15 kertaa järjestetyn Tonttupolun glögpisteen vakiopaikka on Vainioiden pihamaalla. Tonttupolun ihmeellisen piparipuun piparit ovat Vainion perheen kasvattamia ja monivuotinen joulupukkikin ilmestyi Vainioiden ovesta. Kun Tonttupolku järjestettiin ensimmäistä kertaa, ei voitu etukäteen tietää, ilmestyykö ketään paikalle. Glögit ja järjestelytoimikunta odottivat. Alkuun ketään ei näkynyt, kunnes väkeä alkoi valua paikalle odotettua enemmän. Sekä glögi ja tarjottavat riittivät juuri ja juuri, mutta li-

sää mukeja haettiin Vainioiden kaapista. Naapurit ovat tulleet tutuksi yhdistystoiminnan myötä ja Tonttupolun kävijät tervehtivät aina ohi kulkiessaan. Tutussa porukassa on ollut mukava tehdä työtä alueen hyväksi. Mame oli yhdistyksen puheenjohtajana 1998 – 2001, mutta suosikkitehtäviä ovat olleet kaavoitus ja muiden päätösten seuraaminen ja se onkin yksi Mamen vastuualueista hallituksessa. Joskus yhdistyksen kirjelmistä tai muistutuksista kaupungille on jopa tullut positiivinen lopputulos. Vapaaehtoistoiminnasta on yleensä tullut hyvää palautetta, joten on ollut hauska olla mukana.

Yhdistyksen 60-vuotispäivän juhlien lähestyessä Mame muistelee Tonttupolun mietelauseita: tarkoitus on järjestää ilman stressiä itselle ja naapureille mukava hetki.

Jan-Olof Stengård alkoi rakentaa taloa Kaupunginkallioon v. 1997 ja hänetkin houkuteltiin yhdistyksen jäseneksi muuton jälkeen 1998. Keväällä 1998 pidetyssä alueen tiekokouksessa Jan-Olof temmattiin mukaan vanhan tiehoitokunnan toimintaan. Kaupunginkallion kaikki tiet olivat siihen aikaan huonokuntoisia hiekkateitä. Asukkaat halusivat, että asemakaavan mukaiset kadut rakennettaisiin vanhojen teiden tilalle. Kaupunginkalliossa kaupunki olisi ollut velvollinen rakentamaan kadut jo toteutuneen

talojen rakennusmäärän perusteella, ellei väljentävä lakimuutos olisi 90-luvun laman takia astunut voimaan. Jotta asiaa saataisiin eteenpäin, päätettiin järjestää virallinen liikenteenlaskenta alueella vuonna 2000. Pääkadut (Saunamäentie, Kiuastie ja Pajutie) luvattiin rakentaa vuonna 2006, mutta määräraha saatiin vasta 2010-luvun alkupuolella.

Jan-Olofista tuli yhdistyksen hallituksen jäsen v. 2002 ja sitä ennen hän oli jo toiminut varatilintarkastajana. Jan-Olofilla on tärkeä tehtävä pitää jäsenrekisteriä ajan tasalla, niin että kaikki jäsenet saavat jäsenpostin ja tiedotteet oikeaan osoitteeseen. Yhdistyksellä on ollut vuosien mittaan paljon erilaista toimintaa: siivouspäiviä, pikkujouluja ja retkiä, joihin on ollut mielenkiintoista osallistua. Jan-Olofilla on ollut monta vuotta erikoistehtävä Tonttupolun lyhtyrhymässä, valaisemassa Tonttupolun kulkijoiden tietä.

Jan-Olof on ollut mielellään mukana toiminnassa, varsinkin kun seura on ollut mukavaa. Tosin muutamana vuonna kissattoman miehen kärsivällisyyttä koeteltiin, kun useimmilla hallituksen jäsenillä oli kissa ja kokouksen alkajaisiksi jaettiin perusteellisesti kissakuulumisia.

Jan-Olof toivoo, että yhdistys voi jatkosakin edustaa ja auttaa jäseniään ottamalla selvää ja hankkimalla lisätietoa alueen uusista suunnitelmista ja projekteista.

Ann-Christin ”Anki” Lintula, yhdistyksen puheenjohtaja, on ollut mukana isänsä seuralaisena yhdistyksen tapahtumissa jo 70-luvulla. Anki perheineen muutti takaisin vanhaan kotitaloonsa vuonna 1990. Naapuri Martti Saarinen

tuli v. 1994 pihamaalle kysymään Ankilta ja Ankin mieheltä Ilpolta, josko jompikumpi haluaisi mukaan yhdistyksen hallitukseen. Siitä lähtien yhdistyksen toiminta on vienyt osan Ankin vapaaajasta. Ankin mielestä oli hienoa jatkaa perheen perinteitä ja edistää pientaloasukkaiden oloja. Ilpo on ollut mukana autonkuljettajana, Tonttupolun tekniikkavastaavana ja järjestäjänä kaikissa tärkeissä tapahtumissa.

Anki on toiminut yhdistyksen puheenjohtajana vuodesta 2001. Puheenjohtajalle on kokonaisvastuu yhdistyksen toiminnasta. Anki huolehtii, että vuosikello pyörii: vuosi- ja muiden kokousten materiaali on valmiina hyvissä ajoin, avustushakemukset ja toimintaraportit toimitettu ajoissa ja eri tapahtumien valmistelu käynnistetty pienryhmissä.

Ankin vastuualueisiin kuuluu myös tiedottaminen: yhdistyksen kotisivut, Fa-

cebook, jäsentiedotteet ja kutsut alueen pientaloasukkaille. Yhdistys on kaksikielinen, joten iso osa materiaalista tehdään sekä suomeksi ja ruotsiksi. Yhdistyksen lehti ilmestyy kaksi kertaa vuodessa. Eri-tyisen ylpeä Anki onkin lehdestämme, joka on ilmestynyt keskeytyksellä jo vuodesta 1996. Kädessäsi oleva lehti on numero 53.

Anki muistaa monta tärkeää tapahtumaa vuosien varrelta: Yhdistyksen täyt-
täessä 40 vuotta, yhdistyksen hallitus Ankin johdolla kokosi juhla-
kirjan ”Sitä kuusta kuuleminen, 40 vuotta keskellä Espoota”. Kokonaisen kirjan tekemisessä oli paljon työtä, vaikka tehtävät olikin jaettu yhdistyksen hallituksen jäsenil-
le. Anki piti huolta aikatauluista ja saikin sitä myötä lempinimen Piiskuri.

Yhdistyksen 50-vuotistaivalta juhlittiin valokuvanäyttelyllä. Kuvien ja kaksikielisten tekstin valmistelun jälkeen oli hienoa lukea näyttelystä Länsiväylän sivuilta. Näyttelyn lisäksi järjestettiin juhlat Lagstadin Kotiseututalolla.

Kotiseututalolla järjestettiin myös äitienpäivälounaita 10 vuoden ajan. Ilpo ja Anki nostivat lipun salkoon äitienpäivän kunniaksi. Muita suosittuja aktiviteetteja vuosien varrella Tonttupolon lisäksi ovat olleet mm. retket Söderskogiin ja 90-luvulla järjestetyt pihakilpailut.

Yhdistys on ollut mukana toteuttamassa myös Martti Saarisen asukasaloitetta

90-luvulla. Kaupungin avustuksella, yhdistyksen talkoovoimin ja silloisen Helkaman kiinteistöhoitajan yhteistyöllä raivattiin nykyinen Nimismiehenpuisto, Nimismiehenmäen ja Lautamiehentie-
väliselle joutomaalle. Alueelle jääneistä vanhojen rakennusten peruskivistä muodostettiin käräjäkivet ja kaupungilta saatiin kasveja. Puisto palkittiin Vuoden vihertekona -kampanjassa useana vuotena.

”Rakkaudesta kotiseutuun” on ollut Suomen Kotiseutuliiton slogan. Myös Ankin sydän sykkii kotiseudulle. Ankille myönnettiin kotiseutukummin arvonimi Espoo-päivänä v. 2017, perusteena mm. Ankin aktiivinen työ espoolaisen kotiseudun puolesta ja erityisesti kaksikielisen kotiseututyön puolesta puhujana. Arvonimen myöntävät Espoon kaupungin-
sivistysten Liitto EKYL, Espoon Omakotiyhdistysten Keskusjärjestö EOK ja Esbo hembygdsförening hallitustensa yksimielisellä päätöksellä. Arvonimi jaetaan enintään kerran vuodessa.

Yhdistyksen seuraavien 10 vuoden aikana Anki haluaisi vielä entisestään tiivistää yhteistyötä alueen asukkaiden kanssa. Jäsenmäärä on kasvanut tasaisesti, mutta mukaan mahtuisi vielä lisää aktiivisia osallistujia. Parhaimmillaan toiminta edistää koko alueen viihtyisyyttä ja yhteisöllisyyttä.

Teksti ja kuvat: Merja Mäkelä

150 VUOTTA KUNNALLISTA KOULUMAILMAA ESPOOSSA

Kansakoulu, keskikoulu, peruskoulu, ala-aste, yläaste ja lukio siinä monelle tuttuja käsitteitä. Näiden koululaitosten kautta meistä on muokkautunut sivistynyt ja hyvin koulutettu kansakunta, jonka vahvuutena on ollut myös hyvä kielitaito koska molempia kansalliskieliä on opetettu kouluissa. PISA tutkimuksissakin on pärjätty hyvin ihan viime vuosiin asti. Hämmäntävää tässä on mielestäni kuitenkin se, että esimerkiksi Espoossa, joka tällä haavaa on Suomen toiseksi suurin kaupunki, on ensimmäinen kunnallinen koulu avattu vasta vuonna 1873 eli 150 vuotta sitten. Vuonna 1866 oli annettu asetus missä veloitettiin kuntia perustamaan ja ylläpitämään kansakouluja. Kunnanhallitus päätti 13.10.1869 vuokrata Lagstadin tila tulevaa koulurakennusta varten. Lagstadin koulu aloitti toi-

mintansa syksyllä 1873. Opettajapulan vuoksi ainoastaan tytöt pääsivät aloittamaan 1873 ja pojat seuraavana vuonna 1874. Ensimmäisenä vuonna kouluun ilmoitautui 39 poikaa ja 40 tyttöä.

Koulua laajennettiin useaan otteeseen sitä mukaa kun väestö kasvoi mutta tarve lisätiloille oli koko ajan läsnä ja vuonna 1954 koulutoiminta päättyi rakennuksessa. Samalla avautui uusi hieno Lagstadin koulu muutaman sadan metrin päähän missä koulu jatkaa toimintaansa tänäkin päivänä. Koulutoiminnan loputtua talossa toimi kunnan eri alojen toimistot aina 1990-luvun loppupuolelle. Talon kunto oli rapistunut pahasti ja talo oli jo purkuuhan alla. Onneksi paikallinen ruotsinkielinen kotiseutuyhdistys, Esbo hembygdsförening, ymmärsi miten arvokas rakennus, kulttuurihistorial-

lisesti on kyseessä. Perusteellisen korjauksen jälkeen talo avautui vuonna 2002 Lagstadin kotiseututalona, jonka toiminnasta vastaa Esbo hembygdsförening. Rakennuksessa on siis ollut monenlaisia toimintaa. Vuoteen 1939 asti koulussa toimi myös kirjasto, josta on sittemmin muodostunut Espoon kaupunginkirjasto. Toisen maailmansodan aikana, kun Helsinkiä 1939 pommitettiin, koulussa majoitettiin evakoita. Jatkosodan aikana taas siirrettiin Helsingistä synnytyssairaala Lagstadiin ja koulun oppilaat vuorostaan siirtyivät Bembölen kouluun. Bembölen koulusta ilmestyy muuten syksyllä sen 100-vuotiaasta taipaleesta kirja, jonka voi hankkia Esbo hembygdsförening kautta. Tänä päivänä kotiseutuyhdistys pitää omia tilaisuuksiaan rakennuksessa mutta se vuokrataan myös muita tilaisuuksia varten kuten esim. häät ja muistotilaisuudet. Nettisivuiltamme (<https://lagstad.fi>) voi käy-

dä katsomassa miten tilat voi varata. Espoon kaupunginmuseo on pitänyt koulumuseota rakennuksessa vuodesta 2002. Tällä hetkellä museo on suljettuna mutta tullaan avaamaan uudistuneena entisessä opettajan asunnossa. Museosta on olemassa virtuaalinen versio jonka voit katsella täältä <https://vreal.fi/vtours/lagstad140>. Muutama muukin toimija pitää myös majaansa talossa kuten partiolaisseura Södrick stigfinnare. Kunnallisen koulutaipaleen 150-vuotisjuhlaa Espoossa juhlistetaan 7.9.2023. Silloin Lagstadin nykyiset oppilaat pääsevät tutustumaan alkuperäiseen koulurakennukseen päivällä. Illalla taas on vuorossa yhdistyksen vuotuinen tapahtuma "Afton vid Esboån – Ilta Espoonjoella" jonka ohjelmistossa on vahvasti esillä Lagstadin historia ja paljon muuta mukavaa ohjelmaa. Ilta päättyy konserttiin Espoon tuomiokirkossa.

Teksti ja valokuvat: Håkan Blomberg

KOTI KAUPUNGINKALLIOSSA, OSA 4

Viimeiset neljä vuotta ovat olleet kaikille suomalaisille poikkeuksellisia vuosia. Kun koronatilanne tasaantui, alkoi sota Ukrainassa ja huolet turvallisuudesta ja taloudesta kasvoivat.

Koti Kaupunginkalliossa -sarjamme vieraina on tällä kertaa Inka Hopsu, joka on ollut aitiopaikalla Eduskunnassa ratkaisemassa näitä haasteita ja luotsaamassa Suomea Natoon. Inka on toisen kauden kansanedustaja, Espoon kaupunginvaltuutettu, valtuuston 1. varapuheenjohtaja ja Vihreän valtuustoryhmän puheenjohtaja.

Inka Hopsu muutti Kaupunginkallioon jo nelivuotiaana 80-luvulla. Perhe rakensi talon Saunamäen laelle ja viereen vielä myöhemmin toisen talon isovanhemmille. Kaupunginkallio oli silloinkin rauhallinen asuinpaikka. Esikouluikäinen Inka saatettiin lähettää yksin kauppareissulle nykyisen Pappa Pizzan paikalla sijainneeseen lähikauppaan.

Inka aloitti yliopisto-opinnot kaukana kotoa, Tarton yliopistossa. Tarton maalaustaiteen, erityispedagogiikan ja viestinnän opinnot jatkuivat Helsingin yliopistossa luokanopettajan ja kehitysmaatutkimuksen opinnoilla.

Inka on työskennellyt 10 vuotta luokanopettajana mm. Kauniaisissa ja Kirkkojärvellä, ja sittemmin Kirkon Ulkomaa-avustuksessa kuusi mielenkiintoista vuotta Afrikan ja Aasian maiden koulutussektorin kehitysprojekteissa.

Inka palasi Kaupunginkallioon noin 10 vuotta sitten. Inkan kasvanut perhe tar-

vitsi lisätilaa, joten Inka ja pienempää taloa toivoneet vanhemmat vaihtoivat koteja. Vihreiden edustaja viihtyy hyvin vehreässä Kaupunginkalliossa, mäntyjen ympäröimänä, vain muutaman askeleen päässä rakkaista metsäpoluista.

Inka on paitsi kansanedustaja myös nelilapsisen uusperheen äiti. Perheeseen kuuluu myös viidettä vuotta perheessä asuva afganistanilainen nuori. Talon alakerran asuntoon majoitettiin aluksi kolme kotia tarvitsevaa afganistalaista nuorta turvapaikanhakijaa, joista kaksi on jo muuttanut eteenpäin. Rescuekoira Susa on myös tärkeä perheenjäsen.

Inkan yhteiskunnallinen ura alkoi partiosta, jatkui kirkkovaltuustoon ja sitten kaupunginvaltuustoon. Kaupunginvaltuustossa Inka on jo neljättä kautta mukana.

Eduskuntavaaleihin Inka sai ensimmäisen kosketuksen ystävän vaalikampanjan kautta ja nyt Inka on ollut eduskuntavaaliehdokkaana jo neljä kertaa. Ensimmäisellä yrityksellä ovi eduskuntaan ei vielä auennut; kaikki oli uutta, Inkalla ei ollut edes omaa esitettä ja vaalibudjetti oli pieni. Toinen yritys palkittiin varasijalla ja kolmannella kerralla, vuonna 2019, Inka sai jo yli 6000 äänen vyöryn. Nyt 2023 Inka valittiin jatkokaudelle kansanedustajaksi yli 4000 äänellä - Uudenmaan vihreiden suurimmalla äänimäärällä.

Vaaleja edeltävät viikot olivat rankkoja mutta antoisia. Inkalla saattoi olla neljä vaalilaisuutta samana päivänä eri puolilla Uuttamaata. Inkasta on mielenkiin-

toista ja tärkeää seisoa toreilla ja kauppakeskuksissa ja kuulla äänestäjien suoraa palautetta, sekä risuja että ruusuja. Vaalien jälkeen kiireet eivät pääty. Vain muutamana päivänä uudelleenvalinnan jälkeen työ jatkui ja nyt sitten kiireet liittyvät hallitusneuvotteluihin, puolueen suunnan vahvistamiseen ja puolueen uuden puheenjohtajan valintaan. Juuri haastattelupäivänä Inka ilmoitti, ettei ole käytettävissä Vihreiden seuraavaksi puheenjohtajaksi.

Kansanedustajan työssä kalenteri on aina täynnä. Maanantai on varattu oman alueen työhön ja kaupunginvaltuuston kokouksille. Tiistaista perjantaihin aamupäivät kuluvat valiokuntien kokouksissa. Niitä riittää myös iltapäiville. Inka on ollut varsinaisena jäsenenä mm. ulkoasiainvaliokunnassa, valtiovarainvaliokunnassa, sen hallinto- ja turvallisuus- sekä sivistys- ja tiedejaostoissa sekä ETYJ:n Suomen valtuuskunnassa.

Ulkoasianvaliokunnassa Inka oli Vihreiden edustajana historiallisen Nato-prosessin edistäjänä ja kävi tiivistä yhteydenpitoa mm. ruotsalaisten edustajien kanssa. Inka myös piti eduskunnassa Vihreiden ryhmäpuheen, jossa ilmoitettiin Vihreän eduskuntaryhmän kannattavan Suomen Nato-jäsenyyden hakemista. Varajäsenenä Inka on ollut mukana myös Suuren valiokunnan, sivistysvaliokunnan ja puolustusvaliokunnan toiminnassa. Poissaoloja seurataan tarkasti, joten päivä pitää suunnitella hyvin, niin että kaikki tehtävät tulevat hoidettua. Kansanedustajien avustajilla on tärkeä tehtävä taustafaktojen keräämisessä, materiaalin valmistelussa, tapaamisten koordinoimisissa ja käytännön järjestelyissä. Täysistunnot alkavat klo 14 ja niiden lo-

massa edustajat hoitavat myös muita kokouksia ja tapaavat eri yhdistysten ja yhteisöjen edustajia ja muita vieraita. Torstaisin klo 14 on oman ryhmän ryhmäkokous ja sitten klo 16 televisiostakin tuttu eduskunnan kyselytunti, jossa oppositiolla on mahdollisuus nostaa keskustelua omista huolenaiheistaan. Sähköpostien lukeminen ja niihin vastaaminen jää usein iltaan. Myös erilaiset sosiaalisen median foorumit haukkavat ison osan kokouksilta vapaasta ajasta. Kansanedustajan oletetaan olevan läsnä ja osallistuvan keskusteluun myös somessa. Inkan voi löytää Facebookista, Instagramista ja Twitteristä. Inkaa kuunnellessa miettii, miten kukaan jaksaa vuodesta toiseen kansanedusta-

jan julkista työtä. Inka on kuitenkin innostunut työstään; työ on mielekästä ja vaikuttavaa, käsiteltävät asiat ovat välillä pieniä, välillä suuria, mutta aina jollakin tärkeitä ja työ sisältää paljon ihmisten kohtaamista ja äänestäjille tärkeiden asioiden eteenpäin viemistä. Parhaimmillaan työssä toteutuu toimiva demokratia, kun kansanedustajat edistävät ja puolustavat kansalaisten toivomia lakiesityksiä asiantuntijoita kuullen. Jos vihreän kansanedustajan vauhti onkin joskus päätä huimaavaa ja maailmalla myrskyä, Kaupunginkalliossa perhe ja Susa-koira auttavat pitämään jalat maassa ja palautumaan arkeen.

Teksti: Merja Mäkelä

Kuvat: Merja Mäkelä, Salla Merikukka

ESPOON YLEISKAAVA 2060 ETENEE

Kaupunginhallitus hyväksyi maaliskuussa 2023 kaavalle tavoitteet. Nyt yleiskaavan suunnittelusta vastaavassa kaupunkisuunnittelukeskuksessa laaditaan tavoitteiden pohjalta kaavaluonnosta. Asukasyhdistyksille järjestetyssä keskusteluillalla suunnittelijat saivat paikallista arvokasta tietoa yleiskaavatyön tueksi. Espoon yleiskaava 2060 on yleispiirteinen maankäytön ja liikenteen suunnitelma, jossa kaupunkia ja sen kehitystä tarkastellaan kokonaisuutena. Yleiskaava ohjaa yhdyskunnan eri toimintojen kuten asutuksen, palveluiden, virkistysalueiden, työpaikkojen ja virkistysalueiden sijoittumista ja yhteensovittamista. -Kyseessä on ensimmäinen koko Espoota koskeva kaava, joka hahmottaa kaupungin kehitystä vuosikymmenien ajan.

Siihen sisällytetään kaikki ajantasaiset nykyiset osayleiskaavat, kertoo Espoon yleiskaavapäällikkö Essi Leino. Yleiskaavatyössä tavoitellaan toimivaa kokonaisuutta ohjaamalla ja varautumalla kaupungin kasvuun. Yleiskaava ohjaa asemakaavoituksen kaltaista tarkempaa ja lyhyemmän aikavälin suunnittelua.

-Kaupungin kasvun rinnalla suunnittelutyössä meitä haastavat erityisesti ilmastomuutoksen vastainen työ ja siihen

varautuminen sekä kaupunkiympäristön laadun korkeat tavoitteet, jatkaa Leino.

Yleiskaavatyö on pitkäjänteinen prosessi

Yleiskaavatyö käynnistyi syksyllä 2022, kun kaava kuulutettiin vireille. Kaupunginhallituksen maaliskuussa 2023 hyväksymissä tavoitteissa korostuvat kaupungin kestävä kasvu, ilmastoviisaus ja liikenneyhteyksien parantaminen sekä viihtyisyys ja luonnonläheisyys. Monen eri alan osaamista ja näkökulmien yhteensovittamista siis tarvitaan. Yleiskaavan kaavaluonnos valmistuu 2024. Päättäjien, asukkaiden ja muiden sidosryhmien palautteen pohjalta kaavaluonnos muokataan kaavaehdotukseksi vuosina 2025–2026. Tavoitteena on, että yleiskaava hyväksytään vuonna 2027. Hyväksymisestä päättää lopulta kaupunginvaltuusto.

Asukasyhdistyksille järjestettiin oma keskusteluilta

Yleiskaavan suunnittelusta vastaava kaupunkisuunnittelukeskus järjesti asukasyhdistyksille keskusteluillan 14.3. Espoon yleiskaavan 2060 alueellisista näkökulmista. Tilaisuuteen kutsuttiin kaikki Espoon asukasyhdistykset ja paikalle saapui lähes 50 asukasyhdistysten edustajaa kaikilta Espoon suuralueilta. Illan aikana asukasyhdistysten edustajat keskustelivat pienryhmissä omien suuralueidensa näkökulmista suunnittelijoiden kanssa. Keskustelujen pohjana olivat asukasyhdistysten yhdessä kokoonnuttavat näkemykset suuralueittain. Keskustelu oli vilkasta ja rakentavaa, tunnelma hyvä ja suunnittelijat saivat asukasyhdistyksiltä runsaasti paikallista arvokasta

tietoa yleiskaavatyön tueksi.

Millaisia näkökulmia asukasyhdistykset nostivat esille?

Espoonlahden keskusteluissa nostettiin esille, että asukasennuste on liian suuri. Osallistujat toivoivat lisää lähialueita, enemmän työpaikkoja ja joustavia yritys- ja työskentelytiloja. Asukasyhdistysten edustajat korostivat, että pohjavesialueet eivät kestä lisärakentamista. Osallistujat pitivät myös lähiluontoa tärkeänä. Keskusteluissa toivottiin nykyisen kaupunkirakenteen säilymistä ja asukaslähtöistä täydennysrakentamista. Myös laadukkaita jalankulku- ja pyöräilyteitä pidettiin olennaisina tulevaisuuden Espoonlahdessa.

Leppävaaran ryhmässä osallistujat tunnustivat tärkeitä virkistysreittejä, järviympäristöjä, säilytettäviä näkymiä ja viljelypalstoja. Myös täydennysrakentamisen alueelliset rajat tarkennettiin ja tunnistettiin uusia paikkoja mahdollista täydennysrakentamista silmällä pitäen. Lisäksi osallistujat esittivät palvelutarpeita ja korostivat, että pitäisi olla myös paikkoja, joista löytyisi mukavaa yhdessä tekemistä asukkaille.

Kaupunkiympäristön laatuun toivottiin kiinnitettävän huomiota ja asutuskannasta toivottiin monipuolista. Osallistujat toivat esille, että suuralueella on säilytettäviä arvo- ja pientaloalueita. Asukasyhdistysten edustajat kokivat, ettei Kehä II:sta ole tarpeellista jatkaa. Melunsuojaustarpeet, joukkoliikenteen parantaminen sekä Sellon ja Kilon asemien turvattomuuden tunne nousivat myös esille keskusteluissa.

Tapiolan suuralueella täydennysrakentaminen huoletti asukasyhdistysten

Vanhaa maalaismaisemaa ja uutta rakentamista Espoon Fallåkerissa.

edustajia. Kaupunkia tiivistäessä tulee osallistujien mielestä huolehtia pienpiirteisestä rakentamisesta ja suuralueiden identiteetistä. Osallistujat pohtivat, että viheralueiden merkitys korostuu kaupunkiympäristössä entistäkin enemmän tulevaisuudessa, ja siksi niitä voisi olla Tapiolan suuralueella enemmän. Eri alueiden väliset yhteydet koettiin tärkeiksi. Myös jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä toivottiin lisää. Osallistujat korostivat lasten ja vanhusten liikkumiselle sopivaa kaupunkia, ”5 minuutin kaupunkia”, missä kaikki tarpeelliset palvelut ja toiminnot ovat saavutettavissa viidessä minuutissa.

Matinkylässä osallistujat toivoivat suuralueen kehittämistä kestävästä kehityksen periaatteiden mukaan. Osallistujat kannattivat viheralueiden ja viheryhteyksien vahvistamista sekä toivoivat alueelle lisää rakennettuja puistoja. Asuntorakenne haluttiin pitää korkea-

tasoisena ja monipuolisena. Asumisen mittakaavaa ei pitäisi muuttaa. Henttaan ja Friisilän pientaloalueet tulee säilyttää. Asukasyhdistysten edustajat halusivat vahvistaa työpaikkaomavaraisuutta ja työpaikkoja toivotaankin erityisesti Suurpeltoon parantamaan palveluja. Kuitinmäen ostoskeskus on asukkaille tärkeä paikka, jonka kehittämistä osallistujat pitivät olennaisena.

Asukkaat odottavat ratikkaa innolla ja toiveena olisi, että se ulottusi Matinkylän rantaan saakka. Liikenteen rauhoittamiseksi ehdotettiin Kuunkadun läpikulun rauhoittamista Olarissa sekä työpaikkarakentamista suojaamaan Suurpeltoa Kehä II:n melulta.

Kauklahden ja Vanha-Espoon suuralueilla toivotaan maltillista tiivistämistä, asemaseuduilla voi olla mittavampaaakin. Rakentamismahdollisuuksia kaivataan koko alueelle. Osallistujat tunnustivat palvelutarpeita ja he näkivät, että

mm. Histan ESA-rataan liittyvä uusi asemaseutu tarjoaa paremmat mahdollisuudet monipuolisille palveluille myös ympäröiville alueille. Työpaikka-alueita voisi rakentaa väylien varsille meluesteeksi. Kauklahteen osallistujat kaipaavat pienyrittäjiä.

Osallistujat kokivat, että Vanha-Espoon seudullisesti merkittävät virkistys- ja luontoalueet ovat saavutettavissa lähtökohtaisesti autolla. Osallistujat toivovatkin julkisen liikenteen kehittämistä vähentämään lisääntyntä autoilua. He toivoivat raideliikenneyhteyksiä Vantaalle Vihdintietä ja Kehä III:sta pitkin.

Pohjois-Espoossa alueen vetovoimana nähtiin väljyys ja ympärillä oleva luonto. Alueen toivottiin säilyvän tulevaisuudessakin omakotitalomaisena asuinalueena. Tiivis, korkea ja sekoittunut rakenne sopisi kuitenkin Kalajärven ja Viiskorven paikalliskeskuksiin. Osallistujat tunnistivat tärkeitä virkistysreittejä erityisesti järvien ympärillä. Laajat viheralueet ovat asukkaiden mielestä arvokkaita, ja niitä tulee säilyttää.

ESPOON MUURALASSA VASTUSTETAAN UUTTA KEHÄ III:N LINJAUSTA

Sata Pappilankylässä, Koulumestarinmäellä, Lukkarinmäellä, Nimismiehenmäellä ja Solbackenin alueella asuvaa henkilöä on osoittanut kaupunginhallitukselle 19.8.1977 päivätyn kirjelmän, jossa he vastustavat esitettyä Kehä III:n uutta linjausta suoraan Muuralan omakotialueen läpi. Kirjelmässään he esittävät, että koko Muuralaa kehitettäisiin kaavoituksella omakotitalokokonaisuudeksi osana

Mitä Espoon kaupunkisuunnittelussa tapahtuu nyt?

Tilaamalla Vaikuta nyt -uutiskirjeen saat tiedon, mitä lähialueellasi tapahtuu ja mihin hankkeisiin voit juuri nyt vaikuttaa. Lisäksi saat tiedon tulevista asukastilaisuuksista. Uutiskirje ilmestyy kahden viikon välein ja se on helppo tilata Espoon kaupungin verkkosivujen pääsivulta osoitteesta espoo.fi kirjoittamalla siniseen hakukenttään sana uutiskirje. Tutustu ja osallistu kaupunkisuunnitteluun -sivustolta voi lukea tarkemmin muun muassa osallistumisesta ja kaavoituksen eri vaiheista sekä mielenkiintoisista kaupunkisuunnittelun teemoista kuten esimerkiksi nimistö, kulttuuriympäristöt ja ilmastoviisas kaupunkisuunnittelu.

Yleiskaavan omilla sivuilla osoitteessa espoo.fi/yleiskaava on runsaasti tietoa yleiskaavan taustoista, valmistelusta ja osallistumisesta.

Teksti:

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus

Kuva: Patrik Fagerström

Espoon keskustaa.

Myös pienikiinteistöyhdistys vastusti hanketta kirjelmällään 8.9.1977.

Kyseinen alue on vuosikymmenien aikana muodostunut viihtyisäksi kokonaisuudeksi, joka menetettäisiin, kun esitetty tielinjaus jakaisi alueen kahtia. Tielinjaus hävittäisi useita omakotitaloja ja kymmeniä omakotitaloja joutuisi tien meluvyöhykkeelle. Yhdistys esittää, että

esitetty tiesuunnitelma lopullisesti hylyttäisiin.

TVH:n Uudenmaan piiri oli laatinut kaksi eri suunnitelmaa. Toinen suunnitelma (vaihtoehto 1) merkitsisi vanhan Bemböle – Kauklahti –osuuden parantamista, mm. osittain kaksikaistaiseksi tieksi ja risteykset olisivat eritasoliittymiä tai liikennevaloin ohjattuja. Toinen suunnitelma (vaihtoehto 2) merkitsisi uuden tielinjauksen vetämistä pohjoiseen, läpi Muuralan omakotialueen. Tämän suunnitelman etuja oli, että pitkämatkainen liikenne johdettaisiin tälle tieosuudelle, ja vanha Kehä III:sen osuus jäisi paikallisiikenteen käyttöön.

Kirjelmässään Muuralan asukkaat tuovat oman mallinsa tiesuunnitelmiin, mikäli vanhaa tieosuutta ei voida parantaa (kartassa vaihtoehto 3). Tämän suunnitelman mukaan tie menisi nykyisen asuntoalueen pohjoispuolelle pääosin asuntoalueiden väliseen laaksoon, jossa myös kulkee voimalinjat. Tämä alue oli pääosin rakentamatonta ja palstoitamattomaa.

Tässä näemme esimerkin siitä mitä asukkaiden aktiivisuudella voidaan saada aikaan – ei vaan tiesuunnitelman hylkäämistä vaan kokonaan uuden linjauksen esitys, joka sitten aikanaan hyväksyttiin ja rakennettiin.

Lähteet: asukaskirjelmä, yhdistyksen kirje, lehtileikkeitä eri lehdistä syksyllä 1977

Artikkeli on julkaistu yhdistyksemme 40-vuotisjuhlajulkaisussa "Sitä kuusta kuuleminen...40 vuotta keskellä Espoota – 40 år mitt i Esbo vuonna 2003.

Teksti: Ann-Christin Lintula

VILLA BREIDABLICK

Espoon keskuksen korkeimmalla paikalla Kannusillanmäellä seisoo valkorapattu talo.

Paikalla oli aikaisemmin Villa Breidablick, jonka omisti pastori Otto Weckström. Breidablick toimi täysihoidolana mutta vuonna 1932 Espoon kunta osti leskirou-

va Jenny Weckströmiltä huvilan. Tämä paloi kuitenkin heti seuraavana vuonna. Sen tilalle rakennettiin yksikerroksinen uusi kunnantalo tiilestä. Vuonna 1945 rakennettiin toinen kerros. Alun perin rakennuksen keskellä oli suuri kunnansali kunnanvaltuuston kokouksia varten. Kunnantoimistolle oli toimistohuone sekä kunnankamreerin ja -kirjurin työhuoneet. Lisäksi oli ensimmäisessä kerroksessa alun perin kahden huoneen ja keittiön asunto virkailijaa varten. Kellarikerroksessa oli arkisto, kunnankirjasto, vahtimestarin asunto ja huoneet köyhäinhoitolautakuntaa ja työttömyyslautakuntaa varten.

Espoosta tuli kaupunki vuonna 1972, jolloin valmistui myös uusi kaupungintalo. Vanhassa kunnantalossa toimi sen jälkeen Musikinstitutet Kungsvägen ja Esbobygdens Ungdomsförbund.

Vuodesta 2010 talo on toiminut Musiikkiopisto Avonian pääopetuspaikkana.

Kansikuvan rakkausmännyn keskellä näkyy Villa Breidablick ja kirkko.

Lähde: Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema, Erkki Härö, 1991

Valokuvat: Espoon kaupunginmuseo
ja Iwe Ekström

Teksti: Ann-Christin Lintula

KAAVOITUSKATSAUS

Espoon yleiskaavoitus

Yleiskaavan tarkoitus on antaa koko kaupungille kehityssuunta tulevaisuuteen ja ohjata sen mukaisesti asemakaavoitusta. Kaupunginhallitus antoi 20.6.2022 kaupunkisuunnittelukeskukselle kehoituksen alueellisten yleiskaavojen ajantasaisuuden tarkistamiseen ja samalla valmistelemaan tavoitteet uudelle kokonaisyleiskaavalle. Kaupunginhallitus hyväksyi yleiskaavan tavoitteet 13.3.2023. Ei ole kovin helppoa nähdä tulevaisuuteen 40 vuoden päähän. Varsinkin kun monet kaupunkirakenteeseen vaikuttavat asiat ovat nyt murrosvaiheessa. Esim. koronan pikavauhtia käytäntöön polkaisema etätyön teko. Jääkö se vain tilapäiseksi ilmiöksi? Vai kasvaako sen vaikutus niin paljon, että vanhojen tietojen pohjalta ennustetut liikennemäärät ja toimitilarive ovatkin liian suuria? Viimeaikojen 'suuruuden ihannoiti' ja keskittämisen halu palveluissa on paitsi käynnistänyt voimakkaan rakentamistarpeen myös osaltaan aiheuttaa liikenteen lisääntymistä. Netin kautta voidaan monia asioita hoitaa, mutta esim. lapset on edelleen kuskattava päiväkotii ja kouluun. Pitäisiköhän jatkossa arvioida laajemmin näiden suuryksiköiden hyödyt ja haitat? Yleiskaavan tavoitteet ovat pakostakin hyvin yleisluontoisia ja tavallaan myös monelta osin toivomuslistan omaisia. Lähtökohtana on edelleen yhtä suuri väestönkasvu kuin viime vuosina eli n. 4000 asukasta/vuosi. Näitä vuosia on kuitenkin kutsuttu myös 'rakentamisen hulluiksi vuosiksi'.

Yleiskaavaluonnoksen pitäisi tulla nähtäville vielä tänä vuonna, jolloin siitä voi lausua mielipiteensä. Meille silmälläpidettävänä kohteina ovat mm. Keskuspuiston raja- su- erityisesti Lämpövoimalan mäellä, aikaisemminkin esillä olleen Espoonvylän linjaus Söderskogin pelloilla ja Espoonjoen suojelumerkintä jne. Lopullinen hyväksyminen on suunnitelmien mukaan 2027.

Vireillä olevia asemakaavoja

Kirkkoväärinpuisto – asemakaavamuutos

Kaavamuutos hyväksyttiin 15.2.2023. Espoon tuomiokirkon hautausmaan ja Espoontien välisen alueen itäosaan sijoitetaan hautausmaan huoltotoimintoja, pieni pysäköintialue ja kulkuyhteys kirkolle. Kaavassa on huomioitu myös itäpuolella oleva Prästgårdsbäcken/Muuralanpuro. Se on rehevän kasvillisuuden reunustama jyrkkäreunainen puro, joka on merkitty suojeltavaksi siten, etteivät luontoarvot vaarannu.

Espoontori - asemakaavamuutos

Espoontorin laajentamisen sopimusneuvottelujen kaaduttua on löytynyt uusi mahdollinen yhteistyökumppani. Nyt olisi tarkoitus sijoittaa laajennukseen hypermarket-kokoista päivittäistavara-kauppaa ja asumista. Se ei ihan kyllä vastaa sitä mitä alueelle eniten kaivataan. Onhan Siltakadun kortteleissa jo kolme ruokakauppaa. Kaavaehdotuksen pitäisi tulla nähtäville syksyllä.

Virastokeskus - asemakaavamuutoksia

Virastokeskukseen suunnitellun Espolaisten talon arkkitehtikilpailu ratkaistaan kesäkuussa ja alueen kaavoitus etenee. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman pitäisi tulla nähtäville tämän vuoden aikana. Rantaradanlaitaan suunnitellaan pysäköintihallia, joka palvelisi koko aluetta.

Kaupunginkallionrinne – asemakaavamuutos

Luonnos oli nähtävillä jo 2014, mutta se ei silloin edennyt. Nyt suunnitelmia on muutettu turvaamaan ekologinen yhteys ja luontoarvot. Aluehan rajoittuu keskuspuistoon. Myös olemassa oleva pien- taloasutus ja maisema on kaupungin tilannekatsauksen mukaan huomioitu.

HUOM! Info-tilaisuus 14.6.2023 (ke) Entressen kirjastossa klo 17-19. OAS-aineisto on nähtävillä 12.6 – 11.7. jolloin siitä voi antaa mielipiteen.

Söderskogin aukion ja Bosmalmin asemakaavat

Kaavat määrittelevät Espoonvylän pohjoispään linjauksen ja sisältää mm. Söderskogin peltoaukeaman. Bosmalmin asemakaavaehdotus on tarkoitus saada nähtäville 2023 aikana.

Kaupungin sivuilta löytyy kaavoitusasioista paljon tietoa. Alkuun pääsee espoo.fi/kaavoitus. Hakumahdollisuus on monessa eri vaiheessa. Hakusanana toimii kaavan nimi tai numero. Kunkin kaavan yhteydessä on myös kaupunkisuunnittelun yhteyshenkilötiedot. Heihin voi ottaa yhteyttä, jos on kysyttävää tai ehdotuksia. Kaavatietojen lisäksi pääsee myös asiaa käsitelleisiin päätöksiin.

Eeva Vainio

Näkymäkuva Siltakadulta
Kuva: Arkkitehdit Davidsson Tarkela Oy

YRITTÄVÄ ESPOO PERINNESEURAN TEEMANA VUONNA 2023

Espoon perinnesseura on viime ja tänä vuonna valinnut Espoon lähihistoriaan painottuvat teemat toimintansa runkoksi. Vuonna 2022 osallistuimme Espoon 50 vuotta kaupunkina -juhlavuoteen keräämällä tietoa ja tarinoita Espoosta kaupungin alkuvuosilta. Yhteistyö asukkaiden ja yhdistysten kanssa onnistui erinomaisesti. Saimme koottua laajan aineiston sivustolle espoonperinnesseura.net/espoo1972.

Vuoden 2023 teemana on Yrittävä Espoo. Perinnesseura kutsuu espoolaiset yhdistykset, yritykset ja asukkaat keräämään yhdessä tietoa espoolaisesta yritystoiminnasta eri aikoina. Teemasivusto Yrittävä Espoo on avattu osoitteessa espoonperinnesseura.net/yritykset. Sivuille on tuotettu artikkeleita espoolaisista yrityksistä, yrittäjistä ja yrittäjyydestä. Sisältöä täydennetään koko teemavuoden ajan.

KESÄTYÖNTEKIJÖIDEN AIKA ON TAAS PIAN!

Tämä on kolmas kesä kun yhdistys palkkaa kesätyöntekijöitä avuksi erilaisiin avustaviin tehtäviin. Viime vuoden palautekyselyssämme kesänuoret antoivat yhdistyksen kesätöistä arvosanaksi täydet viisi tähteä. Eniten nuoret pitivät ruohon leikkaamisesta ja maalaushomista, mitkä toisaalta arvioitiin myös

Espoolaisen yrittäjyyden perustana ovat olleet Espoon hyvä sijainti meren rannalla, rautatien varrella ja pääkaupungin kupeessa. Tiilitehtaat ja muut tuotantolaitokset ovat tuoneet Espooseen teollista toimintaa. Perinteisen tekniikan ja tietotekniikan läpimurrot sekä korkeatasoinen koulutus ja tutkimustoiminta ovat luoneet edellytyksiä yritysten kasvulle ja alustaa uudelle yritystoiminnalle. Espoolaiset yritykset ja yrittäjät tarjoavat pieniä ja suuria tarinoita, jotka ansaitsevat tulla kerrotuiksi.

Perinnesseura on kiinnostunut aineistosta, jonka voisi julkaista Yrittävä Espoo-sivustolla. Ota yhteyttä Martti Hellströmiin, marttifi@gmail.com, tai Esko Uotilaan, euotila@gmail.com.

haastavimmiksi tehtäviksi yhdessä kennän kanssa. Mukavat kohtaamiset työkohteissa saivat nuorilta paljon kiitosta. Kehitysehdotuksia palvelulle nuoret eivät osanneet nimetä, mutta olivat valmiita suosittamaan kavereitaan hakemaan mukaan yhdistyksen kesätöihin. Pian pääsemme taas käynnistämään

uusia kesätyöviikkoja ja esittelemmekin tässä samalla jo tämän kesän kaksi reipasta apulaistamme.

Eela on urheilullinen, 16-vuotias, Haukilahden lukion urheilulinjaa käyvä tyttö. Eela pelaa jalkapalloa FC Hongassa maajoukkueatasolla, joten jo harrastuksensa kautta hän on kasvanut kunnianhimoiseksi, vastuulliseksi, sosiaalisesti sitkeäksi oppimaan myös erilaisia uusia tehtäviä. Eela tykkää haasteista ja jakaa tehdä kesätyössämme myös fyysisesti raskaampaa työtä. Luonteeltaan hän on oma-aloitteinen, nöyrä ja vastuullinen sekä eläinrakas; kotoa häneltä löytyy oma koiran. Kesätöiltä Eela odottaa monipuolisia työtehtäviä ja uusien ihmisten tapaamista.

Luka puolestaan on 15-vuotias, Saarnilaakson yläkoulua käyvä nuori. Luka harrastaa salibandyä Tuomarilan Urheilijoiden kanssa ja on aikaisemminkin mm leikannut nurmikkoa, maalannut, tampannut matoja ja ulkoiluttanut niin omia kuin naapureiden koiria. Kesätöitä hän odottaa innolla ja lupaa olla paikalla ajoissa ja tehdä tehtävät sovitun mukaisesti. Eniten Luka odottaa kesätöiltä uusia kokemuksia ja uusia tehtäviä erilaisten ihmisten kanssa.

Vielä ehdit mukaan tarjoamaan nuorille töitä ajalle 5.-18.6.2023.

Ilmoittaudu Marja-Liisalle puh

040-7248 928 (iltaisin klo17-20).

Nuorille sopivat erilaiset avustavat kiinteistönhoidolliset tehtävät kuten

- Nurmikon leikkaus
- Pensasaidan huolto
- Pihan haravointia
- Ikkunoiden pesu
- Pienimuotoiset maalaustehtävät

- Kukkien istuttaminen tai kukkapenkkinen siistiminen
- Kasvimaan hoito
- Kukkien kastelu
- Pihan/varaston siivous
- Auton imurointi tai pesu
- Terassikalusteiden huolto
- Mattojen tamppaus
- Koiran ulkoilutus

Palvelu on yhdistyksen jäsenille täysin ilmaista ja sitä on tarjolla lähtökohtaisesti 2,5 tuntia/kohde.

Mikäli kysyntä on vähäistä, voimme sopia pidemmästäkin ajasta. Jaamme tehtävät ja sovimme työn ajankohdan jokaisen ilmoittautuneen kanssa vielä erikseen. Yhdistys pidättää oikeuden jakaa työtehtävät parhaalla mahdollisella tavalla.

Hyvää kesää!

Marja-Liisa Pahalahti

JUHLIEN JÄRJESTÄJÄN MUISTIO

Kevät ja kesä ovat juhlien kulta-aikaa. Sesongin aloittaa päättäjäisviikonloppu kesäkuun alussa, jatkuen rippijuhliin ja tietenkin kesään voi sijoittua monenlaista muutakin juhlan aihetta, kuten keshääät.

Juhlien emännällä ja isännällä on paljon mietittävää ennen varsinaista juhlapäivää. Onnistuneeseen juhlaan tarvitaan suunnittelua, taitavaa toteutusta ja vielä jälkityöt jos juhla on järjestetty kotona. Juhlaan tarvitaan aihe, paikka, tekijöitä ja tietenkin budjetti. Mitä tarjotaan? Miten koristellaan? Mistä pöytäliinat ja tarjoiluastiat? Järjestetäänkö ohjelmaa jne. Monet kysymykset askarruttavat juhlien järjestäjiä.

Helpoin ratkaisu on antaa juhlat ammattilaisen toteutettavaksi. Joko kokonaan tai osittain. Ainakin juhlatarjoilujen tilaaminen valmiina pöytään laitettavaksi helpottaa jo valtavasti itse juhlapäivänä, kotikeittiössä ei ole välttämättä tiloja valmistella ja säilytellä juhlaruokia ja kakkuja.

Tärkeimpiä asioita juhlia suunnitellessa:

- Missä juhlat järjestetään? Kotona, vai vuokraatko juhlatilan?
- Ketä juhliin kutsutaan? Mitä vähemmän kutsut, sitä huolellisemmin joudut miettimään vieraslistaa.
- Mitä juhlissa tarjoillaan? Kevyet kahvikutsut, nopeat Cocktailkutsut vai runsas buffet-ruokatarjoilu?

Juhlaan tarvitaan tekijöitä. Palkkaatko työvoimaa vai mennäänkö perheen avustuksella?

Mikäli järjestät juhlat kotona, isoin kysymys voi olla, että miten tilat järjestellään niin että kaikki mahtuvat. Jos on pienet tilat, ratkaisu voi olla porrastettu kattaus. Omalla kohdallani myös useampaan juhlapäivään on sattunut sadesää, joten tunnelma on ollut talon sisällä tiivis. Hie-man helpotusta ovat tuoneet vuokrattavat teltat, joilla saa lisätilaa vieraille.

Kotona järjestettävissä juhlissa päänvai-vaa aiheuttaa eniten ehkä astioiden, liinojen ja istumapaikkojen määrä ja saatavuus. Jos menu on jo päätetty, pitää

miettiä miten ruoat laitetaan tarjolle ja ruokailuastiat. Voidaan mennä rennolla otteella ja paikata posliinit kertakäyttö-astioilla. Nykyään on saatavilla jo biomateriaaleista valmistettuja kertakäyttö-astioita, jotka eivät kovin paljoa maksa. Toinen vaihtoehto on vuokrata liinoista lautasiin kaikki astianvuokrauspalvelusta, joita löytyy jo pääkaupunkiseudulta mukavasti. Myös Martoilta kannattaa kysyä astiavuokrausta. Astiavuokrausfirmat ovat siitä käteviä, että voit palauttaa astiat pesemättöminä.

Itse olen päätenyt monesti vain yhdistelemään kaikkea mitä kotoa löytyy. Tarjoilupöytään päätyy mummon perintöliina ja astiat pääsevät kerrankin kunnolla kiertoon, kun kaikki kipot ja kapot otetaan käyttöön. Ainoastaan kuohuviinila-

seja olen käynyt ostamassa edullisesti ja niitä löytyy kotoa 50 kpl setti.

Minkä verran ja mitä ruokaa varataan? Siinäpä toinen iso kysymys. Ruoan ja juoman menekkiin vaikuttavat tarjoilutapa, ruokalajien määrä, vieraiden ikä, edellinen ateriat-aika jne. Yleensä on ennakoitavissa, että jos vieraat saapuvat vaikkapa rippikirkon jälkeen puoliltapäivin, kaikilla on taatusti nälkä! Puolenpäivän ja illan tarjoiluihin kannattaa varata vähän tuhdimpaa syötävää kuin pelkkä kakku ja kahvi. Itselleni helpoin tapa on ollut koota noutopöytä suolaisine ja makeine tarjottavineen. Se voi olla esim. Lohikeitto ja leipäpöytä leikkeleineen ja vihanneksineen. Jälkiruokana kakkukahvit. Tai runsas kahvipöytä voileipäkaakuilla, karjalanpiirakoilla ja makeilla leivonnaisilla. Tärkeää on myös ottaa huomioon erilaiset ruokavaliot. Tarjottavat on hyvä valmistaa vähintään laktoosittomina, mutta itse suosin pitkälti myös luontaisesti gluteenittomia tarjottavia kuten erilaisia salaatteja. Kohtelias vieras myös ilmoittaa etukäteen oman erityisruokavaliionsa.

Onnistuneeseen juhlaan tarvitaan asialle omistautunut tekijä tai tekijät, rauhallinen isäntäväki ja juhlamielellä olevat vieraat. Juhlan kustannusarvio on myös tärkeä suunnittelun perusta. Kuinka paljon juhlaan voidaan ja halutaan käyttää rahaa? Pidetäänkö juhla kotona vai joudutaanko juhlapaikka vuokraamaan. Onko raaka-aineita omasta takaa, vai joudutaanko ostamaan kaikki? Ostetaanko juhla "avaimet käteen"-periaatteella vai tehdäänkö kaikki itse?

Paperille tehty laskelmat ja kirjalliset tarjoukset helpottavat kustannusten vertailua ja säästävät juhlanjärjestäjää jälkiyllätyksiltä.

Kun juhlat ovat onnistuneesti ohi, keittiössä työ kuitenkin jatkuu ja kotona on paljon selviteltävää. Jäljelle jääneet ruoat pitäisi hyödyntää ja tavarat laittaa takaisin paikoilleen. Jos vain jaksamista ja innostusta riittää, on hyvä laittaa ylös "mitä tekisin toisin seuraavalla kerralla" - ajatuksia. Ruokien ja juomien menekit on myös hyvä kirjata muistiin.

Jokainen juhla on ainutlaatuinen ja etenkin ruoka on juhlaireessäkin valmistettava rakkaudella. Juhlavieras nauttii aina hyvästä ruoasta ja seurasta, joten hänel-

le halutaan tarjota parasta. Rauhallinen ja läsnä oleva isäntäväki luovat juhlaan viihtyisän tunnelman, jota sopiva ohjelma täydentää. Pääasia on myös, että emäntä tai isäntä ei vietä arvokasta juhla-aikaa keittiössä huhkien, vaan myös tarjoiluapuun on panostettu ja isäntäväki pääsee nauttimaan myös tärkeästä päivästä.

Onnistunutta juhlaa!

Satu Malinen/ Satumainen catering
www.satumalinen.fi

MIKÄ IHMEEN KAUPUNKIRATA?

Espoon keskustan lähellä Kaupunginkallion rautatietunnelin vieressä on kaivettu kovasti. Siinä valmistellaan Espoon kaupunkirataa.

Espoon kaupunkirata on Espoon, Kauniaisten ja Väyläviraston yhteinen hanke, jossa rakennetaan kaksi lisäraidetta Leppävaaran ja Kauklahden välille. Tämä hanke on jatkoa Helsinki-Leppävaara-kaupunkiradalle, joka valmistui 2001. Uudet raiteet parantavat Turun suunnan kaukoliikenteen sekä Karjaan, Kirkkonummen ja Espoon lähiliikenteen sujuvuutta.

Uudet raiteet tulevat sijoittumaan nykyisten raiteiden yhteyteen siten, että tulevaisuudessa eteläinen raidepari palvelee lähiliikennettä ja pohjoinen raidepari on kaukoliikenteen käytössä.

Kaupunkiradan projektipäällikkö Tommi Rosenvall ei vielä pysty vahvistamaan Kaupunginkallion tunnelin rakennus-

töiden tarkkaa aloitusaikaa, mutta työt pyritään käynnistämään tänä vuonna, marras-joulukuussa. Kaupunkiradan on arvioitu valmistuvan 2028.

Yhteysvälellä olevia asemaympäristöjä tullaan myös kehittämään. Suunnitelmassa on esitetty Kilon, Keran, Kauniaisten, Koivuhovin, Tuomarilan, Espoon keskuksen sekä Kauklahden liikennepaikkojen kehittäminen, yhteydet muuhun maankäyttöön sekä liityntäpysäköinti.

Tommi Rosenvall kertoo, että Tuomarilan ja Espoon keskustan alueella toteutetaan kaupunkiradan ohessa myös Espoon kaupungin Rantaradanbaanan (pyöräilyn laatukäytävä) rakenteita radan välittömään läheisyyteen radan pohjoispuolelle, Tuomarilan suunnasta suunnilleen Espoon keskuksen aseman nykyisen pysäköintialueen kohdalle asti.

Lisäksi Espoonjoen länsipuolella radan kanssa risteävän Rantaradanbaanan Vadedinportin alikäytäväraakenteet toteutetaan radan rakentamistöiden yhteydessä. Baanan linjaus siirtyy radan alitse pohjoiselta puolelta eteläpuolelle.

Espoon kaupunki toteuttaa omana työnään baanan rakentamisen Espoon keskuksen aseman pysäköintialueen kohdalta länteen päin. Espoon keskuksen aseman ja tunnelin välissä sijaitsevaan Kaupunginkallion ylikulkusiltaan (Espoonväylä) on tarkoitus tehdä myös korjaustoimenpiteitä.

Hankkeen vaiheita voi seurata tarkemmin mm. Väyläviraston sivuilta <https://vayla.fi/espoonkaupunkirata> Facebookissa:

<https://www.facebook.com/espoonkaupunkirata>

Lähde ja lisätietoja myös:

<https://www.espoo.fi/fi/liikenne-ja-kadut/joukkoliikenne/kaupunkirata>

Tekstin koonnut: Merja Mäkelä

Kuva: Merja Mäkelä

NELIMAHAINEN JÄTEASTIA

HSY ilmoitti vuosi sitten, että 1–4 asunnon kiinteistöt saivat tilata pakkausten monilokero-jäteastian. Nelilokeroises- sa jäteastiassa on kaksi isompaa lokeroa, joista toiseen kerätään muovi- ja toiseen kartonkipakkaukset. Kahteen pienempään kerätään pienmetalli ja lasipakkaukset. Pidän asiaa todella fiksunä ja ilmoittauduin. Olin myös jo nähnyt kotikadulla viilettävän roska-auton, jonka kyljessä lukee Nelimahainen lokeroauto ja se huvitti minua. Astia tyhjennetään kerran kuukaudessa ja hinta on mielestäni hyvin maltillinen, 7,99 e/tyhjennys. Jätteiden jatkokäsittelyssä auton eri jätelokerot tyhjennetään yksi kerrallaan ja materiaalit pysyvät erillään päätyen kierrtoon eri teollisuuden toimijoiden raaka-aineiksi. Pakkausjätteet käytetään uusien pakkausten, kestopuovitarvikkeiden ja metalliesineiden raaka-aineiksi. HSY:n sivuilla kerrotaan, ettei alle viiden asunnon kiinteistöille tällä hetkellä voi-

da toimittaa monilokerojäteastiaa, mutta voi ilmoittautua jonoon. Suosittelen! www.hsy.fi/pakkaustenmonilokero
Teksti ja kuva: Ann-Christin Lintula

ETSIMME VALOKUVIA ESPOON KESKUKSEN ALUEELTA!

Onko sinulla tai perheelläsi valokuvia asuinalueeltamme? Valokuvat voivat kertoa talon rakennusvaiheesta, remonttivaiheesta, perhejuhlista, puutarhasta, puutarhanhoidosta, kesän vietosta, juhlista, joulusta, eläimistä tai alueemme muusta rakennuskannasta. Ilahtuisimme

valokuvista, joita julkaisemme syyskuun juhlassamme tai lehdessämme. Voimme skannata valokuvia tai valokuva-albumia tai lähettää suoraan kuvatie-dostona. Ota yhteyttä info@kepy.fi tai annchristin.lintula@gmail.com tai 040 562 2059.

Kuva HSY:n sivuilta

METALLI UUSIOKÄYTTÖÖN

Yhdistys järjesti perinteiset siivoustalokoot 3.5. Romu Keinäselältä olimme taas saaneet metalliromulavan käyttöömmek. Siirtoasiakirjan mukaan keräsime sekapeltiä yhteensä 1060 kg. Tänä vuonna lavalle tuli yllättävän vähän romua. Kysymykseeni miten meidän romumme elävät edelleen sen jälkeen, kun saapuvat heille, Romu Keinäsen asiakaspäällikkö Jukka Tanner vastasi seuraavasti: Kierrätysmetalleilla korvataan neitseellisen raaka-aineen käyttöä metallite-

ollisuudessa. Samalla säästyy suuret määrät energiaa niin kuljetuksissa kuin teollisuuden eri prosesseissa. Parhaiten pystymme huolehtimaan ympäristöstämme keräämällä kierrätyskelpoista materiaalia ja käsittelemällä se mahdollisimman tehokkaasti uusiöraaka-aineeksi teollisuudelle. Tehokas kierrätys vähentää uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä, säästää energiaa ja ympäristöä sekä vaikuttaa kestävään kehitykseen positiivisesti.

PARVIÄLYÄ SAARNILAAKSOSSA

Oletko huomannut mehiläistarhan Saarnilaakson koulun koirapuistojen takana, suosituksen kävelyreitillä varrella? Jari Hankela on pitänyt tarhaa siinä nyt muutamia vuosia. Kaikki lähti siitä, kun Jari teekupposta juodessaan alkoi miettiä voisiko hunajaa teehen alkaakin tuottaa itse. Tarhauksen makuun hän pääsi käyttäen Stadin tarhaajien järjestämiä mehiläistarhaamisen kursseja ja saatuaan sitä kautta lahjoituspesällisen mehiläisiä käyttöönsä. Tarha-alue on vuokrattu kaupungilta ja Jari kertoo tarhaavansa mehiläisiä ihan harrastusmielessä.

Tarhan aidan luona Jari haastatellessaani kaikki näyttää puistossa rauhalliselta, kevätlinnut visertelevät ja yksittäiset lenkkeilijät vilahtavat ohitse. Pesissä on kuitenkin täysi työtahti päällä: jokaisella mehiläisellä on oma tehtävänsä ja homma toimii kuin kommunistisessa yhteiskunnassa parhaimmillaan: jokainen tekee yhteisen hyvän eteen, yksilön tarpeet jäävät toissijaisiksi. Jarin hunajamehiläiset ovat italialaista kantaa. Lajeissa on eroja mm. siinä, että tämä italialainen rotu on lempeämpi kuin taas esim. Suomessa ensimmäisenä rotuna jo 1700-luvulla tarhattu pohjolan tumma mehiläinen on selkeästi ärhäkempi; ehkä siksi kun ovat muinoin tottuneet mm. karkottamaan karhuja pesiltä, joten niiden tarhaaminenkin on kaiken kaikkiaan haastavampaa. Jarin pesissä on parhaimmillaan noin 60 000 mehiläistä pesää kohti, eli nykyisessä viidessä pesässä ahertaa yhteensä 300 000 raitapaitaa. Kuningatarmehiläinen on pesän suurikokoisin mehiläinen ja kaikkien oman

pesänsä mehiläisten emo, josta työläiset huolehtivat jatkuvasti. Kuningatar on myös ainoa siivekkäistä, joka parittelee ja munii. Parittelulennolle kuningatar ja kuhnurit suuntaavat kuningattaren ollessa 5-15 päivän ikäinen. Kuningatar pariutuu noin 13 kuhnurin kanssa ja säilöo siittiöt takaruumissaan. Parittelun jälkeen kuhnurit kuolevat ja kuningatar suuntaa puolestaan pesäänsä muniin. Munia saattaa tulla päivässä jopa 2000 kpl. Emo itse päättää, muniiko se munasta työläistytömehiläisen vai hedelmöittymättömän pojan eli kuhnurin. Munista kehittyy toukkia, joita työmehiläiset ruokkivat kukista keräämälläan siitepölyllä ja medestä valmistamallaan hunajalla.

Kuhnureiden ainoa tehtävä on kuningattaren kanssa parittelu; ne eivät osaa edes syödä itse, joten pesän työläissikot syöttävät niitä ja tappavat ne tai ajavat resukat ulos kuolemaan kesän mentyä ohitse. Työläismehiläiset puolestaan etenevät eteenpäin tehtävissään aloittamalla lastenhoitajina, siirtyen myöhemmin siistijän tehtäviin ja yleten lopulta lentojoukkoihin lentomehiläisiksi. Kuningatar- ja kuhnurimehiläiset eivät muuten pistä lainkaan, ainoastaan työläismehiläiset, joiden tehtävänä on myös pesän vartioiminen.

Talvehtivia, erikseen kehittyneitä talvimehiläisiä on pesässä noin 10 000 yksilöä ja niiden tärkein tehtävä on lämmittää pesässä kuningatarta kylmän ajan yli. Kuulen, että mehiläisille tarjoillaan 63 % sokeriliuosta talven ravinnoksi sillä se täyttää mehiläisen suolta vähem-

män kuin itse hunaja. Näin mehiläiset saavat pidätettyä tarpeitaan talven ajan ja pääsevät sitten kevään lumihangille vuoden ensimmäisille vessareissuilleen. Mielenkiintoista! Kuten myös se, että uusia kuningatarmehiläisiä voi tarpeen tullen tilata postikirjeenä. Pesän kuningatar joudutaan uusimaan muutamien vuosien välein hunajatuotannon ja yleissuvun varmistamiseksi. Uuden kuningattaren voi tosiaan ostaa joko toisaalta tai pesän mehiläiset voivat kasvattaa sen itse syöttämällä mille tahansa sopivan ikäiselle työläistoukalle erityistä emomaitoa ja pidentämällä kennon täysikasvuisen kuningattaren kokoon sopivaksi. Jari kertoo, että hänenkin tarhansa jokaisella viiden pesän kuningattarella ja sitä kautta koko mehiläisyhteiskunnalla on omanlaisensa piirteet: yksi pesis-

tä on esimerkiksi selkeästi tuotteliaampi ja rauhallisempi, yksi taas äkäisempi, kuin muut.

Hunajamehiläisten ikä mitataan lentokilometreissä ja on keskimäärin 800 kilometriä. Kesän mehiläiset voivat näin elää vain noin kolme-neljä viikkoa, kun kilometrit tulevat nopeasti täyteen. Talvimehiläiset viettävät puolestaan enimmäkseen aikaa pesässään, jolloin elin-aikakin on jopa yhdeksän kuukautta. Mehiläisvanhukset menevät pesän pohjalle kuolemaan tai saattavat suunnata yksin ulkosalle viimeiselle matkalleen pyrkimyksenään olla mahdollisimman vähän vaivaksi pesälle.

Mehiläiset lentävät noin kahden kilometrin säteellä pesästään ja tekevät hunajaa niistä kukista, mitkä minäkin hetkenä sattuvat kukkimaan ja tuottamaan

mettä riittävästi. Kaikki alkaa keväällä pajun kukinnasta, mutta varsinainen satokausi vasta alkukesästä, kun voikukka ja hedelmäpuut aloittavat kukinnan. Myöhemmin pääsatokasveina toimivat metsämarjat, kuten mustikka ja vadelma. Heinäkuussa maitohorsma, lehmus, ohdake ja ahdekaunokki. Elokuussa mehiläiset keräävät mesikastetta puista, jättipalsamikin kukkii. Jari kertoo arviossa, että 500 g hunajan eteen mehiläiset joutuvat kantamaan pesälle jopa 75 000 mesikuormaa ja pysähtymään 3–4 miljoonassa eri kukassa. Vettä mehiläiset puolestaan kuluttavat noin kaksi litraa päivässä per pesä! Valmiin hunajan mehiläiset peittävät vahakuorella ilmatii- viiksi tarkoituksenaan säilöä hunaja pesän ravinnoksi talvea varten.

Jari kertoo käyvänsä tarhalla noin viikon välein tarkistamassa pesien kuntoa ja mehiläisten hyvinvointia. Mehiläisillä parveilu on luontainen tapaa lisääntyä. Parveilu-aika alkaa karviaisen kukinnan aikaan, jolloin parvi saattaa karata pesästään. Tila pesässä voi myös käydä mehiläisyhteiskunnalle ahtaaksi, jolloin he saattavat lähteä etsimään itselleen uutta tilaa. Parveileva yhteiskunta tekee uuden kuningattaren pesään ja juuri kun se on syntymässä, vanha kuningatar ottaa kymmenien tuhansien mehiläisten, pääasiassa nuorien, parven mukaansa ja kerääntyy yleensä pesän lähellä olevan puunoksaan odottelemaan tiedustelijamehiläisten ilmoitusta uudesta mahdollisesta pesäpaikasta. Tässä vaiheessa kokenut tarhaaja saa kuitenkin yleensä kerättyä parven vielä näppärästi mukaansa. Jos muuten sattuisit karanneen mehiläisparven havaitsemaan, kannattaisi siitä soittaa kesä-elokuussa

palvelevaan Suomen Mehiläishoitajain liiton parvipuhelimeen puh 050-3444 297, josta liitto välittää hakupyynnön lähimmälle parvia kiinni ottavalle mehiläishoitajalle.

Valmista hunajaa Jari on saanut tarhataan keskimäärin 30 kg pesää kohti kesässä. Sadonkorjuussa hunajakennot poistetaan pesästä, pinnan vahakannet poistetaan ja hunaja lingotaan kennoista irti. Ennen purkittamista hunaja vielä siivilöidään. Valmiin hunajan väriin ja rakenteeseen vaikuttavat juurikin kukat, joista mehiläiset ovat saaneet kerättyä mettä. Maitohorsmasta koostunut hunaja on juoksevampaa ja mm kanervasta kerrytetty selkeästi kiinteämpää mikä johtuu hedelmä- ja rypälesokerin suhteesta hunajassa. Kennohunaja on Jarin kertoman mukaan erityisesti arabien makuun ja kennohunajan ostajia onkin ilmoittautunut hänelle enenevässä määrin. Valmiin hunajan Jari myy suoraan kulluttajille ja päivittää tarhan tapahtumia Facebook-sivuilleen, mitä kautta myös ostajat ovat löytäneet tarhan. Uutisistakin on voinut lukea, että 46 % EU:n ulkopuolelta tuotavasta hunajasta epäillään olevan määräysten vastaista. Tuontihunajaa väännetään mm. jatkamalla sitä sokeriliemellä tai siirapilla ja lisäämällä sekoitukseen siitepölyä naamioimaan se hunajaksi.” (<https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/elintarvikkealan-uutiset/hunajan-vaarennyspaailyja-euroopan-markkinoilla/>) Suomessa vastaaviin huijauskeinoihin ei ole tarvetta vaan kotimaiseen hunajaan voi melkein luottaa.

Mehiläiset kuulostavat järjestelmällisille ja suunnitelmallisille tekemisissään. Siitä kertoo jo Jarin tarina viime vuodelta,

kun hänen mehiläisensä valtasivat kodin ulkovaraston, johon Jari oli säilönyt sadonkorjuun jälkeen lingotut hunajakennovarat. Pesän tiedustelijamehiläinen oli löytänyt varastot, palannut pesälle kertomaan uutiset ja hakemaan kaverit mukaan noutamaan hunajat takaisin.

Todellista parviälyä siis meillä täällä ihan lähellä!

<https://www.facebook.com/hankelanhunaja>
jari.hankela@gmail.com

Kuva: Jari Hankela

Teksti: M-L Pahalahti/Jari Hankela.

VEIJARINKULMA – SKOJARHÖRNET

Muuralan kaupunginosassa on osalualue nimeltä Mikkela – Mickels. Mikkela-kallioilla sijaitsee Veijarinkulma-niminen katu. Katu on nimetty ja rakennettu 1980-luvun lopulla. Nimi Veijarinkulma – Skojarhörnet liittyy Morbyn kylän laidalla sijainneen alueen historiaan. Nykyisestä Veijarinkulmasta etelään on Ison maantien varressa Galgbackenilla mahdollisesti ollut hirttopaikka. Lisäksi Mickelsin tilalla on ollut tilapäinen vankityrmä ja kertomusten mukaan myös kylän raippapaikka. Tila on siis ollut mukana järjestyksenpidossa huolehtimassa mm. siitä, etteivät kaikenlaiset varkaat ja veijarit

päässeet häiritsemään Syys-Matin markkinoita. Tästä on saatu Mikkela-kaavanimistöön aihepiiriltään markkinoiden kaupankäyntiin liittyviä nimiä, kuten Kukkaromäki, Lanttikatu, Kulkurintori. Markkinapäivänä oli Espoon kirkon suojelupyhimyksen Pyhän Matteuksen nimipäivä 21.9. Kauppaa käytiin kirkolla mutta myöhemmin myös Morbyssä Muuralantien, Pappilantien ja Pitäjänportin risteyksessä sijainneiden pitäjänmakasiinien luona.

Lähde: Espoon kaupunkisuunnittelukeskus, Ulla Koistinen/Espoon nimien tarinoita

FETAN KUULUMISIA

Kirjoitin joskus aiemmin connemara-ponistani Fetasta. Feta on nyt 17 vuotias, ruuna, syntynyt Irlannissa ja tuotu Suomeen ratsastuskoulukäyttöön 2012. Sieltä minä sen ostin 2016.

Feta asui isommalla tallilla Pohjois-Espooossa 3 vuotta. Vuoden 2022 syksyllä Fetalle tuli sitkeä ripuli, joka ei hellittänyt millään. Kauden vaihtoon (syksy) liittyy usein vatsan oireilua, mutta tämä oli kunnon ripulia eikä hellittänyt ajan myötäkään. Käytin eläinlääkäreä (epäilin, että syö hiekkaa), mutta syytä ei löytynyt eikä ainakaan hiekasta. Kehotus oli siirtää kuivalle heinälle ja iso lasku perään. Tallilla annettiin säilöä. Koska kuivaa heinää ei ollut tältä tallilta saatavissa, alkoi uuden tallipaikan metsästy.

Hyvän tallipaikan löytäminen voi olla todella vaikeaa, vähän kuin itseä miellyttävän asunnon löytäminen. Minulla kävi kuitenkin tuuri ja sain tallipaikan vieläpä noin 10 km päästä kotoa. Varsinkin talvikuukausina pitkä tallimatka hydyttää todella nopeasti, vaikka idylliset maalaismaisemat miellyttäisivätkin silmää.

Ei muuta kuin muuttamaan, kuskikin saatiin vanhalta tallilta. Ja odotin yhtä auvoa. Tosi nopeasti unohtuu negatiiviset asiat missä tahansa muutoksissa. Kun toin Fetan uudelle tallille, poni oli tosi jännittynyt ja hirnui. En ollut koskaan kuullut Fetan hirnuvan, joten luulin, ettei se osaa. No osasi se. Teki sitä nyt paljon. Aluksi oli yksin tarhaus, että saadaan kuvio selville suhteessa tallin muihin hevosiin. Sieltä sitten saman rotuisen tamman seuraksi samaan tarhaan. Tamma oli ilkeä, ajoi pois heiniltä, ajoi pois

muitten hevosten läheltä, ajoi pois muuten vain. Feta sieti tätä jonkin aikaa ja sai tarpeekseen. Poni pisti kampoihin, nousi takajaloilleen ja antoi takaisin. Ja ihme kumma tamma rauhoittui. Jatkuva pahantuulisuus käy ihmisenkin hermoille, siis pahantuuliselle itselleen, joten ehkä sama pätee hevosiin.

Ratsastamisesta ei tullut mitään. Poni oli todella jännittynyt, säikkyy kaikkea, sän-täili ympäriinsä ja pelkäsi aina, kun vein pois tarhasta. Ensimmäiset kolme viikkoa taluttelin. Käytiin kentällä, käytiin

pellolla ja takaisin talliin ja tarhaan. Satuloinikin muutaman kerran, ihan turhaan. En halunnut nousta niin jännittyneen ponin selkään. Sitten viikkojen jälkeen nousin selkään muutamaksi minuutiksi ja siitä se sitten lähti. Joka kerta vähän pidempään. Lähdin lähimaneesillekin tunnille tallikaverien kanssa. Siinäkin oli alku yhtä kohkaamista, mutta alkoi pelittää sekini. Tuuliset säät ja varsinkin katolta tippuva lumi ovat tosin kauhistus. Tarhaaminen tamman kanssa meni ihan hyvin, kunnes tamma tuli kiimaan. Koska tamma on hieman Fetaa pienempi, ponin sisäinen ori heräsi henkiin ja yrit-

ti astua tammaa. Feta on tietysti ruunattu, mutta sillä ei näyttänyt olevan merkitystä. Jotta olisi välttytty vahingoilta, siis ruumiillisilta vammoilta tammalle; talvikelit ja hokkikengät jalassa, Feta siirrettiin toisen ruunan kaveriksi toiseen tarhaan. Feta protestoi paljon, mutta ei auttanut, kaikkea ei voi saada.

Fetan elo on jatkunut suhteellisen rauhallisena uudella tallilla, tammat huudattaa edelleen, mutta minkä sille voi. Jopa isohko täysveritamma saa Fetan ihan täpinöihin. Laitumelle päästiin ja sehän on hevosen elämän herkkua.

Teksti ja kuva: Ritva Koivukoski

Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys ry

Mellersta Esbo Småfastighetsförening rf

60-vuotisjuhlalat lauantaina 2.9.2023 klo 13.00

Lagstadin kotiseututalolla, Vanha Lagstadintie 4.

Tarkempi ohjelma ja ilmoittautuminen tulee elokuussa.

Lehden jakelu Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y: n jäsenille

KESKI-ESPOON PIENKIINTEISTÖYHDISTYS RY:N HALLITUS

Ann-Christin Lintula Nimismiehenmäki 10, 02770 Espoo 040 562 0259 annchristin.lintula@gmail.com	<i>Puheenjohtaja, EKYL:n varapuheenjohtaja</i>
Eeva Vainio Kiuaskuja 4, 02770 Espoo 045 673 5264 eevainio@saunalahti.fi	<i>Varapuheenjohtaja, edunvalvonta, kaavoitus, Pro Espoonjoki</i>
Merja Mäkelä Kaupunginkallio 0400 332 513 merja.makela10@gmail.com	<i>Sihteeri, yhteisöllisyys</i>
Johannes Hämeri Kaupunginkallio johannes91@gmail.com	<i>Viestintä, kaavoitus</i>
Johanna Issakainen Kaupunginkallio johanna.m.issakainen@kolumbus.fi	<i>Tapahtumat</i>
Ritva Koivukoski Kaupunginkallio 043 824 1350 ritva.koivukoski@outlook.com	<i>Projektit</i>
Marja-Liisa Pahalahti Kaupunginkallio marjaliisa.pahalahti@gmail.com	<i>Perinneasiat, kesätyöntekijät</i>
Jan-Olof Stengård Kaupunginkallio 040 558 3610 jan-olof.stengard@kolumbus.fi	<i>Jäsenrekisteri, jakeluvastaava</i>
Laura Wickström Kaupunginkallio 044 368 0788 laura.wickstrom@abo.fi	<i>Tapahtumat, yhteisöllisyys</i>

Anita Lindström, rahastonhoitaja, 040 592 0274, anita@figurecraft.fi

Kotisivut: www.kepky.fi

Yhdistyksen sähköpostiosoite: info@kepky.fi

Facebook: Keski-Espoon Pienkiinteistöyhdistys r.y.

Vuoden 2023 jäsenmaksu on talouden ensimmäiseltä jäseneltä 16 € ja lisäjäseniltä 4 €.

Voit liittyä jäseneksi maksamalla jäsenmaksun tilille FI32 4055 4720 0425 79.

Merkitse viestikenttään jäsentiedot: nimi/nimet, osoite ja sähköpostiosoite